

A15 Wintervoedselakker

Beschrijving

Een wintervoedselakker is een perceel of strook waar granen en andere zaaddragende planten niet worden geoogst of ondergeploegd, maar tot ver in de winter blijven staan. Ze vormen in de herfst en winter een rijke voedselbron voor in Nederland overwinterende vogels. Niet geoogste zaden dienen voor hen als voedsel en tevens biedt een wintervoedselakker dekking. Belangrijk is dat er op tijd gezaaid wordt, zodat de planten tot zaadzetting komen.

Vogels komen in grote aantallen op deze wintervoedselveldjes af. Niet alleen zaadetende soorten (patrijs, geelgors, vink, kneu, keep, groenling), maar ook roofvogels (torenavalk, buizerd, blauwe kiekendief, ransuil, velduil) die hier muizen vangen.

Beheereisen

- De beheereenheid a1, a2, b en c bestaat van datum x tot datum x (zie pakketten voor data) van het opvolgende jaar voor 90-100% van de oppervlakte uit minimaal twee soorten zomer- of wintergranen.
- De beheereenheid a3, a4, b2 en c2 bestaat van datum x tot datum x (zie pakketten voor data) van het opvolgende jaar voor 90-100 % van de oppervlakte uit afzonderlijke blokken van bijvoorbeeld zomergerst, zomertarwe, winterrogge en kruiden.

Aanvullende beheervoorschriften

- Het hoofdbestanddeel van wintervoedselakkers zijn granen die in de winter en het vroege voorjaar voor dekking en voedsel zorgen. Voedsel bestaat hoofdzakelijk uit graankorrels en zaden. Kruiden moeten een bijdrage leveren aan het wintervoedsel en mogen het graan niet verdringen.
- Gedurende de aanwezigheid van de wintervoedselakker wordt een rustperiode in acht genomen waarin geen bewerkingen worden uitgevoerd, het gewas wordt niet geoogst of gemaaid. .
- Bemesten en beweiden is niet toegestaan
- Het is gewenst dat pakket a tussen 16 maart en 30 april wordt ingezaaid zodat de verschillende functies van de akker vanaf 15 mei kunnen worden benut. Mocht het zaad niet goed opkomen heb je de tijd om voor 15 mei opnieuw in te zaaien.
- Het is gewenst om pakketten b en c voor 15 augustus in te zaaien, zodat enige zaadvorming mogelijk is en de verschillende functies vanaf 1 september kunnen worden benut.
- De beheereenheid wordt jaarlijks opnieuw ingezaaid en kan rouleren.
- De beheereenheid is minimaal 9 meter breed heeft een oppervlakte van in principe maximaal ca. 3 hectare. Het gaat om maatwerk en daarom kan in overleg met de ANV ook gekozen worden voor grotere oppervlakten tot maximaal ca. 5 hectare, zolang dit ecologisch van waarde is.
- Om de ecologische waarde van grote (>3 ha) wintervoedselakkers te waarborgen wordt samen met de ANV gekeken of een aangepaste invulling nodig is. Dit kan bijvoorbeeld inhouden dat de wintervoedselakker
  - a. wordt doorsneden of omringd door (een) brede kruidenrijke zomerrand(en) (pakket 19 a5)
of
  - b. wordt opgedeeld in afzonderlijke blokken van bijvoorbeeld zomergerst, zomertarwe, winterrogge en kruiden, waarbij de graansoorten samen minimaal 70% van de oppervlakte uitmaken (pakket a3, a4, b2 en c2).

De concrete invulling wordt in overleg met de ANV bepaald en is bedoeld om de benodigde (structuur) variatie te behouden.

- Om een ecologische meerwaarde te geven aan de wintervoedselakker, dient voor ca. 5% (van het gewicht) een kruidenmengsel te worden toegevoegd.
- ANV Hollands Noorden schrijft een zaadmengsel en zaaidichtheid voor.
- Het zaadmengsel voor de kruiden bestelt u bij de ANV.
- De granen dienen te worden ingezaaid met een lagere zaaidichtheid (ca. 100 kg/ha) dan gangbaar zodat vogels etc. ook goed tussen het gewas kunnen komen.
- Chemische onkruidbestrijding is enkel pleksgewijs mogelijk. Dit wordt in overleg met de veldmedewerker uitgevoerd. Bij aanleg en beheer uitgaan van toepassen 'best-practices' (aanleggen vals zaaibed etc.) zodat bespuitingen tot een minimum beperkt kunnen worden.
- Wintergraan mag maximaal twee jaar achtereenvolgens op dezelfde beheereenheid worden ingezaaid.

Adviezen

- Indien een wintervoedselakker het daaropvolgende jaar op dezelfde plek wordt ingezaaid raden we aan om een strook graan van het eerste jaar te laten staan (bij voorkeur langs bomen of middenin het perceel). Dit geeft vogels en andere dieren schuil- en voedselgelegenheid in de tussenliggende periode dat er weinig gewas aanwezig is. De strook is ongeveer **5%** van de oppervlakte van de wintervoedselakker. Let op dat u de strook in elk geval niet groter maakt dan **max. 10%** van het areaal aan wintervoedsel; In de landelijke eisen van het beheerpakket staat namelijk dat minimaal 90% van het perceel bedekt moet zijn met nieuwe inzaai.
- De beheereenheid kan meerdere jaren op dezelfde plek liggen. In verband met veronkruiding wordt geadviseerd de wintervoedselakker niet langer dan twee jaar op hetzelfde perceel uit te voeren. In overleg met de veldmedewerker kan besloten worden de wintervoedselakker langer op dezelfde plek te laten.
- Pakket b en c bij voorkeur alleen toepassen na bollenteelt en dan zo spoedig mogelijk inzaaien, zodra omstandigheden het toelaten.

Pakketten

a) 1. Klei:	Wintervoedselakker 15 mei - 15 maart (opvolgende jaar)
2. Zand:	Wintervoedselakker 15 mei - 15 maart (opvolgende jaar)
3. Klei-Blokken	Blokken-wintervoedselakker 15 mei - 15 maart (opvolgende jaar)
4. Zand-Blokken	Blokken-wintervoedselakker 15 mei - 15 maart (opvolgende jaar)
b) 1.	Wintervoedselakker 1 september - 15 maart (opvolgende jaar)
2.	Blokken-wintervoedselakker 1 september - 15 maart (opvolgende jaar)
c) 1.	Wintervoedselakker 1 oktober - 1 augustus (opvolgende jaar)
2.	Blokken-wintervoedselakker 1 oktober - 1 augustus (opvolgende jaar)